SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:307

av Victoria Tiblom (SD)

Möjlighet för kommuner att införa lokal turistavgift

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge kommuner möjlighet att införa en lokal turistavgift på kommersiella övernattningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har många attraktiva turistdestinationer som varje år lockar ett stort antal besökare, både från Sverige och från andra länder. Turismen är en viktig näring som bidrar till arbetstillfällen, företagande och lokal utveckling. Samtidigt innebär ett stort och periodvis mycket koncentrerat besökstryck betydande utmaningar för de kommuner som tar emot många turister.

Kommuner som Åre, Båstad, Malung-Sälen, Borgholm och Gotland är exempel på platser där antalet människor under vissa perioder av året ökar kraftigt i förhållande till den bofasta befolkningen. Det innebär ett ökat tryck på kommunal service och infrastruktur. Vatten- och avloppssystem, sophämtning, renhållning, vägar, parker, offentliga toaletter, parkeringsplatser och andra gemensamma anläggningar behöver dimensioneras och underhållas för att klara en betydligt större belastning än vad den permanenta befolkningen annars skulle kräva.

Det är rimligt att den som besöker en kommun också bidrar till att finansiera de gemensamma resurser som besöket tar i anspråk. I dag finns det dock begränsade möjligheter för kommuner att själva påverka hur en sådan kostnadsfördelning ska se ut. En stor del av finansieringen av den kommunala servicen kommer från kommunalskatten, vilket innebär att de bofasta invånarna riskerar att få bära en oproportionerligt stor del av kostnaderna för ett omfattande besökstryck.

Detta är särskilt problematiskt för kommuner med stora säsongsvariationer. Under exempelvis sportlov, sommarmånader och större evenemang kan befolkningen på en ort

mångdubblas. Kommunen behöver då säkerställa att infrastrukturen och den offentliga servicen fungerar för såväl besökare som invånare. Det handlar inte bara om den löpande driften utan också om långsiktiga investeringar och underhåll.

Mot denna bakgrund bör kommunerna ges möjlighet att själva besluta om en lokal turistavgift på kommersiella övernattningar. Avgiften skulle exempelvis kunna tas ut per gäst och övernattning på hotell, vandrarhem, campingplatser och andra kommersiella logianläggningar. Intäkterna ska tillfalla den kommun där övernattningen sker och kunna användas för att möta de behov och merkostnader som besöksnäringen medför.

En sådan modell skulle ge kommunerna ett verktyg att bättre balansera turismens ekonomiska möjligheter med de krav som ett stort besökstryck ställer på den lokala samhällsservicen. Det skulle också stärka det kommunala självbestämmandet genom att kommunerna själva får avgöra om behovet finns, hur avgiften ska utformas och vilken nivå som är rimlig utifrån lokala förutsättningar.

Det är samtidigt viktigt att en eventuell avgift utformas med hänsyn till besöksnäringens konkurrenskraft och att den administrativa bördan för företagen hålls så låg som möjligt. Avgiften bör därför vara transparent, förutsägbar och proportionerlig. Den ska inte vara obligatorisk för alla kommuner, utan ett frivilligt verktyg för de kommuner som har särskilda behov till följd av ett omfattande turisttryck.

Turismen ska vara en tillgång för hela Sverige och för de lokalsamhällen som välkomnar besökarna. Men det är inte rimligt att kommuner som tar ett stort ansvar för Sveriges besöksnäring saknar tillräckliga verktyg för att hantera de lokala konsekvenserna. Genom att ge kommunerna möjlighet att införa en lokal turistavgift kan en större del av kostnaderna för turismen bäras av dem som faktiskt nyttjar destinationens resurser.

Regeringen bör därför utreda hur en lagstiftning kan utformas som ger kommunerna rätt att införa en lokal avgift på kommersiella övernattningar, där intäkterna tillfaller kommunen och används för att möta de behov som ett omfattande besökstryck medför.

Victoria Tiblom (SD)